

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobce

M. K. (M. Ch. D.),

narozen: X

bytem X

zastoupen Mgr. et Mgr. Alexejem Krenke,

advokátem se sídlem Budečská 1010/18, Praha 2

proti

žalovanému

Ministerstvo vnitra České republiky,

se sídlem Nad Štolou 3, 17034, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2022, č. j. MV-9556-5/SO-2022,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobou napadeným rozhodnutím byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 1. prosince 2021, č.j. MV-122738-6/VS-2019, kterým

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Ministerstvo vnitra zamítlo jeho žádosti o udělení státního občanství České republiky (dále jen „rozhodnutí o neudělení občanství“) z důvodu nesplnění podmínky stanovené v § 14 odst. 6 zák. č. 186/2012 Sb., o státním občanství České republiky. Dle vyúčtování Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky měl žalobce ke dni 8. 11. 2016 nedoplatek na pojistném ve výši 9.164,- Kč, ke dni 9. 1. 2017 ve výši 13.344,52 Kč, ke dni 28. 3. 2017 ve výši 7.609,- Kč, ke dni 10. 4. 2017 ve výši 7.609,- Kč, ke dni 9. 10. 2017 ve výši 8.565,- Kč, ke dni 8. 4. 2019 ve výši 2.612,- Kč a ke dni 10. 2. 2020 ve výši 3.447,- Kč.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobce s rozhodnutím nesouhlasí, jelikož je plně integrován do České společnosti a dále, i když skutečně před pěti lety kvůli zavinění účetní firmy došlo k opakovanému prodlení s úhradou plateb na veřejné zdravotní pojištění v drobných částkách ve srovnání s celkovou výší jím hrazených odvodů, předmětné částky vždy uhradil, a to i s příslušenstvím a penále.
3. Zamítnutí žádosti o udělení státního občanství z důvodu tohoto prodlení žalobce označil za dvojité přičítání sankce, jelikož veškerou újmu způsobenou prodlením úhrad na zdravotní pojištění žalobce odčinil úhradou penále, a to dobrovolně a okamžitě poté, co se o dluhu dozvěděl (k vymáhání dlužných úhrad nikdy nedošlo). Žalobce rovněž konstatoval skutečnost, že v posuzovaném období na úhradách zdravotního pojištění měl po většinu doby naopak přeplatek.
4. Žalobce s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2009, č. j. 5 As 39/2009 – 81, namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu a porušení zásad proporcionality a právní jistoty, jelikož v odůvodnění svého rozhodnutí ministr vnitra bez věcné reakce na argumenty uvedené žalobcem v rozkladu pouze zkonstatoval, že ze spisového materiálu jednoznačně vyplynulo, že žalobce podmínku dne § 14 odst. 6 zák. č. 186/2012 Sb. nesplňuje, a že se snaží bagatelizovat porušení své povinnosti, což je nepřípustné v situaci, kdy začátkem roku 2017 měl dluh na pojistném až 13.344,52 Kč.
5. Rozhodnutí o udělení státního občanství je pro žalobce zásadní životní otázkou. Jak je ale výše popsáno, je založeno na stanoviscích, která nejsou přezkoumatelná. Správní orgán měl zkoumat, zda žalobce neporušil své povinnosti na úseku veřejného zdravotního pojištění závažným způsobem. K řádnému odůvodnění pouhého tvrzení, že žalobce porušoval své povinnosti závažným způsobem, však nedošlo.
6. V žádném případě nelze konstatovat, že na straně správního orgánu prvního stupně a ministra vnitra došlo ke správnímu uvážení, které by vylučovalo svévoli, přihlíželo jak k logickým souvislostem, tak i k přiměřenosti zásahu do života žalobce, žijícího po velmi dlouhou dobu v České republice a spojujícího s Českou republikou veškerou svou budoucnost.
7. Žalobce v souvislosti i se současnou geopolitickou situací a invazí Ruské federace na Ukrajinu podotkl, že našel svůj domov v České republice z důvodu, že se zásadně neztotožňuje s jevy absence demokracie a sílicími projevy policejního a militaristického státu, které jsou charakteristické pro současné Rusko, a nechce být nadále občanem tohoto státu a vidí svou budoucnost zde v České republice, o jejíž státní občanství zdvořilě žádá a je přesvědčen, že jako občan bude moci přispět jejímu rozvoji.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

8. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Vzhledem k tomu, že žalobce do značné míry opakuje námitky, které vznesl již v podaném rozkladu, přičemž je pouze částečně dále rozvádí, žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se ministr vnitra řádně vypořádal se všemi argumenty žalobce.
9. Správní orgán I. stupně, resp. ministr vnitra, se v řízení o žádosti žalobce podrobně zabýval závažností porušení povinností vyplývajících ze zvláštních právních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, přičemž seznal, že žalobce své povinnosti porušoval opakovaně a měl dluh u Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky v rozhodném období po delší dobu (9 měsíců) a dlužné pojistné dosáhlo částky až 13 344,52 Kč (ke dni 9. 1. 2017).
10. Tvzení žalobce, že za uvedeným pochybením stála účetní společnost, je nepřezkoumatelné. Z pohledu zákona o státním občanství České republiky je stěžejní, zda jsou platby řádně uhrazeny či nikoli. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je dále konstatováno, že závažnost jednání žalobce je spatřována zejména v recidivě a dlouhodobosti porušování zákonných povinností žalobce na úseku veřejného zdravotního pojištění, a tedy že se nejedná o jednorázově opomenutí povinnosti. V obdobných případech, kdy žadatel o udělení státního občanství České republiky dlouhodobě a opakovaně neplní své povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, daně, cla, odvody a poplatky, vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti, správní orgán I. stupně žádost o udělení státního občanství České republiky zamítne. V daném případě tedy bylo rozhodnuto tak, aby byla respektována zásada legitimního očekávání zakotvená v § 2 odst. 4 správního řádu.
11. V replice ze dne 21. 5. 2022 žalobce uvedl, že jediná konkrétní skutečnost uvedená žalovaným o opakovaném porušení povinností není pravdivá. Dne 21. 4. 2016 došlo k vyrovnání záloh v částce 10.301,-Kč, a tak žalobci, který byl v přesvědčení, že má přeplatek, vznikl nedoplatek, který v dalším období přetékal z měsíce do měsíce a občas se dokonce snižoval, protože žalobce některé řádné zálohy předplatil. Po celé rozhodné období od vzniku dluhu žalobce řádně hradil zálohy, a pouze v lednu roku 2017 obdržel výměr stavu účtu s dluhem, který okamžitě (dne 20. 1. 2017) uhradil.

III.

Posouzení žaloby

12. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl městský soud bez nařízení jednání, neboť žalobce s tímto postupem vyslovil souhlas a žalovaný se ve lhůtě nevyjádřil, má se tedy za to, že s tímto postupem souhlasí.
13. Dle ust. § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky, „[s]tátní občanství České republiky lze udělit žadateli, který v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti neporušil závažným způsobem povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, daně, cla, odvody a poplatky, vyživovací

povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti.“

14. Žalobce v žalobě proti rozhodnutí žalovaného vznesl v podstatě jen jednu námitku a to, že žalovaný ve svém rozhodnutí řádně neodůvodnil, proč se jedná o porušení zákonných povinností závažným způsobem a nikterak se nevypořádal se skutečnostmi uvedenými v rozkladu.
15. Soud má za to, že žalobní námitka je nedůvodná.
16. Ministr vnitra ve svém rozhodnutí uvedl:

„Z vyúčtování pojistného na veřejné zdravotní pojištění účastníka řízení za období od 1. 6. 2014 do 24. 2. 2020 vyplynulo, že ke dni 21. 4. 2016 dluh účastníka řízení činil 4 984,52 Kč. Následně účastník řízení nehradil platby pojistného, a to až do června 2016. Ke dni 9. 5. 2016 činil dluh účastníka řízení částku 9 164,52 Kč, přičemž účastník řízení úhradou ve výši 4 180 Kč provedenou dne 6. 6. 2016 tento svůj dluh snížil. Následně účastník řízení posílal zálohy na pojistné ve výši 4 180 Kč měsíčně, a to až do listopadu 2016, přičemž však nikdy plně neuhradil dlužné pojistné v plné výši. Ke dni 9. 1. 2017 činil dluh účastníka řízení 13 344,52 Kč. Účastník řízení úhradou provedenou dne 20. 1. 2017 tento svůj dluh plně uhradil. V březnu 2017 byl účastník řízení opět v prodlení s platbou záloh na pojistné, přičemž dluh na pojistném činil ke dni 28. 3. 2017 a ke dni 10. 4. 2017 částku 7 609 Kč. Účastník řízení úhradou ve výši 11 790 Kč provedenou dne 19. 4. 2017 tento svůj dluh uhradil a na účtu účastníka řízení zůstalo 4 181 Kč, tj. uhradil pojistné dopředu. Následně účastník řízení zálohy na pojistné řádně hradil, a to až do července 2017. V srpnu 2017 a v září 2017 byl účastník řízení s platbou záloh na pojistné opět v prodlení a ke dni 9. 10. 2017 činil dluh účastníka řízení 8 565 Kč. Účastník řízení úhradou ve výši 12 984 Kč provedenou dne 24. 10. 2017 tento svůj dluh uhradil a na účtu účastníka řízení zůstalo 4 419 Kč, tj. opět uhradil pojistné dopředu. Následně účastník řízení hradil zálohy na pojistné téměř vždy včas a v případě vzniku nedoplatku, byl tento uhrazen ještě v témže měsíci, kdy vznikl.

Správní orgán I. stupně může splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky prominout podle § 15 odst. 4 téhož zákona, pokud je odstraněn škodlivý následek nebo jsou-li učiněna účinná opatření k jeho odstranění. Účastník řízení škodlivý následek odstranil, když dlužné pojistné uhradil, přesto správní orgán I. stupně po důkladném posouzení všech okolností rozhodl, že účastníku řízení výše uvedenou podmínku nepromíne, přičemž bylo přihlédnuto zejména k tomu, že se účastník řízení dopouštěl porušování předpisů na úseku veřejného zdravotního pojištění opakovaně a měl dluh u Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky po delší dobu (9 měsíců).“

17. Soud má předně za to, že rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné a žalovaný se vypořádal se všemi námitkami uvedenými v rozkladu. V rámci dané žalobní námítky je nutné připomenout i rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 143/2015 ze dne 03. 11. 2015, ve kterém je uvedeno, že: *„Povinnost orgánů veřejné moci (včetně orgánů moci soudní) svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Orgán veřejné moci na určitou námitku může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, tím se s námitkami účastníka řízení vždy - minimálně implicitně - vypořádá. Absence odpovědi na ten či onen argument žalobce v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) tak bez dalšího nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

[...] Podstatné je, aby se správní orgán (či následně správní soud) vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13). Zpravidla proto postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13), případně, za podmínek tomu 2 Afs 143/2015 přiměřeného kontextu, je akceptovatelná i odpověď implicitní (srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09, odstavec 4 odůvodnění; usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10, odstavec 5 odůvodnění; usnesení ze dne 7. 5. 2009, II. ÚS 515/09, odstavec 6 odůvodnění [dostupné, stejně jako další níže citovaná rozhodnutí Ústavního soudu, na <http://nalus.usoud.cz>]), nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72).“

18. Soud proto uzavírá, že pokud žalovaný neodpověděl na každé jednotlivé tvrzení týkající se porušení dané povinnosti, nelze toto pokládat za nedostatek odůvodnění, pokud ob stojí celková úvaha správního orgánu o závažnosti tohoto porušení.
19. Soud dále uvádí, že mezi účastníky není rovněž sporu ohledně zjištěného skutkového stavu věci, pouze v jeho hodnocení, kdy žalobce s ohledem na to, že uhradil dobrovolně všechny dluhy včetně penále hned, jak to bylo možné, a po většinu doby byl naopak na účtu přeplatek, a že tuto situaci způsobila účetní firma, nepovažuje toto pochybení za závažné.
20. Správní orgán prvního stupně i žalovaný uvedli, že pokud k porušení této povinnosti docházelo nejenom opakovaně (v roce 2016, 2017, 2019), ale i po delší dobu, jedná se o porušení závažné a prominout tuto podmínky také nebylo možné, jelikož i po podání žádosti o udělení občanství došlo k dalšímu porušení této povinnosti s tím, že není podstatné, zda za to mohla účetní firma nebo žalobce sám.
21. Soud s tímto hodnocením souhlasí. Nejvyšší správní soud se obecně k podmínce dodržování právních povinností pro udělení státního občanství vyjádřil v žalobcem odkazovaném rozsudku, ve kterém uvedl:

„Smyslem a účelem podmínky pro udělení státního občanství dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství, je vyloučit z možnosti nabytí státního občanství České republiky žadatele, který po dobu svého dosavadního pobytu na území České republiky porušoval právní předpisy (zde upravující všeobecné zdravotní pojištění a pobyt cizinců), neboť je důvodné reálné nebezpečí, že by takový cizinec pokračoval v závažném porušování právních povinností i jako občan České republiky, a je zde tudíž veřejný zájem na tom, aby takový cizinec občanství České republiky nenabyl.“

22. Nejvyšší správní soud dále v tomto rozsudku uvedl:

„Úkolem soudu zajisté není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. I když správní orgán rozhoduje na základě volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí přezkoumatelné a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nevybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy i elementární právní principy správního rozhodování. Nezákonnost takového rozhodnutí pak může spočívat mj. v překročení nebo zneužití stanovených mezí správního uvážení (ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo může být způsobena porušením procesních předpisů.“

23. Soud se úvahou žalovaného zabýval shora uvedenou optikou a dospěl k závěru, že jeho závěr o tom, že s ohledem na opakované porušení této povinnosti není jisté, že žalobce nebude i nadále přistupovat ke svým povinnostem stejným způsobem, považuje za správní úvahu zcela v zákonných mantinelech. Úvaha žalobce vyjádřená v rozkladu, že se jedná o porušení právní povinnosti běžně páchané českými podnikateli a proto se i s ohledem k dalším žalobcem uváděným „polehčujícím“ skutečností nejedná o závažné porušení, nemůže obstát. Opakované porušování této povinnosti ať už z jakéhokoliv důvodu narušuje systém veřejného zdravotního pojištění, což zcela jistě není žádoucí ani u českých občanů. Žalobce proto nemůže spravedlivě požadovat, aby Česká republika rozšiřovala okruh takových občanů.
24. Rovněž není pravdou, že by žalovaný neučinil úvahu ohledně přiměřenosti svého rozhodnutí. Žalovaný k tomuto uvedl:
- „Ministr vnitra se na základě shora uvedeného rozhodl, po důkladném posouzení všech okolností, nesplnění podmínky stanovené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky účastníku řízení rovněž neprominout a ponechat další čas, aby účastník řízení prokázal odpovědnost a dlouhodobě dostal svým povinnostem, které upravují příslušné právní předpisy na úseku veřejného zdravotního pojištění. Ministr vnitra při hodnocení splnění uvedené zákonné podmínky zohlednil také princip solidarity, na kterém je založeno fungování současného systému veřejného zdravotního pojištění, kdy základním a zásadním předpokladem jeho fungování je řádná a včasná úhrada pojistného, což účastník řízení svým jednáním nerespektoval a v rozkladu relevantně neodůvodnil.“*
25. V této souvislosti soud upozorňuje na právní větu Nejvyššího správního soudu v jeho rozsudku ze dne 4. 5. 2006, č.j. 2 As 31/2005 – 78, která zní: *„Při hodnocení splnění podmínek pro udělení státního občanství je správní orgán vázán obecnými ústavními principy a hodnotami, zejména principem proporcionality, který v sobě obsahuje tři dílčí principy: způsobilost a vhodnost dosažení zamýšleného cíle, kterým je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku; potřebnost, podle níž je povoleno použití toliko nejšetrnějšího z více možných prostředků; a přiměřenost v užším smyslu, což znamená, že újma na základním právu nesmí být nepřiměřená ve vztahu k zamýšlenému cíli.“*
26. Soud má za to, že rozhodnutí žalovaného resp. správního orgánu prvního stupně dostalo těmito principům. Ochrana systému veřejného zdravotního pojištění, na základě kterého se občanům i žalobci a jeho rodině dostává bezplatné zdravotní péče, je i dle soudu veřejný statek, který je hoden ochrany a neudělení státního občanství z důvodu jeho narušení je i dle soudu adekvátním prostředkem. Ostatně ani žalobce v žalobě neuvádí, jakým zásadním způsobem neudělení občanství tímto rozhodnutím zasáhlo do jeho života. Žalobce může zcela jistě na území na základě jiného pobytového titulu nadále pobývat a po třech letech, kdy k porušení této ani jiné právní povinnosti z jeho strany nedojde, o občanství požádat znovu.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal žalobní námitky důvodnými, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

28. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. dle úspěchu ve věci. Žalovanému, který měl ve věci plný úspěch, však nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. července 2023

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.